

Academische leraren willen erkenning expertise

‘Benut hun kennis en zet ze in hun kracht’

Leerkrachten van de Academische Pabo en zij-instromers met een academische achtergrond komen maar niet tot volle bloei in het primair onderwijs. Van hun kennis en kunde wordt maar mondjesmaat gebruikgemaakt. Daarnaast missen zij erkenning en een salaris dat past bij hun opleidingsniveau. Om deze leraren binnenboord te houden is in september het *Actieplan Academici PO* gelanceerd.

Meer vwo'ers, mannen en studenten met een migrantenachtergrond warm maken voor het basisonderwijs. Dat was de wens waaruit de Academische Pabo elf jaar geleden is ontstaan. De opleiding moest voor meer variatie onder leerkrachten in het basisonderwijs zorgen. Maar ruim een decennium later blijkt dat het primair onderwijs niet zo goed weet wat zij met deze nieuwe slag leraren aan moet. De academici voelen zich in elk geval niet helemaal senang, omdat zij blijven zitten met hun opgedane vaardigheden in plaats van deze volop te delen. Hun kennis moet de wereld in, vinden zij, want scholen kunnen er beter van worden.

Hannah Bijlsma:
'Als scholen kennis en vaardigheden van academici benutten, zullen ze hen ook moeten belonen.'

Hun hoop is nu gevestigd op het *Actieplan Academici PO*, bedacht door Beroepsvereniging Academici Basisonderwijs (BAB), opleidingen, bonden en werkgevers (waaronder CNV Onderwijs).

VOORLIEFDE

Hannah Bijlsma (28), oprichter en voorzitter van de BAB, is een van de vwo'ers die voor de Academische Pabo koos, omdat het niveau beter aansloot op haar vooropleiding. Ze studeerde aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na afronding van haar studie haalde ze twee masters: Onderwijskunde en Research Master richting educatie en ontwikkeling van kinderen. In 2016 was ze klaar. Met haar invalwerk meegerekend, werkt ze nu zes jaar in het basisonderwijs. Momenteel staat ze voor groep 3 van basisschool De Cirkel in Assen. 'Ik heb een voorliefde voor het basisonderwijs. Ik kom uit een onderwijsfamilie. Mijn vader is zijn hele werkzame leven al leerkracht, en mijn moeder nu ook. Zij komt uit de zorg. Ik vind het mooi om bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen. Vooral in de onderbouw zie je dat goed.'

WEERSTAND

In haar beginperiode als academische leerkracht stuitte Bijlsma ogenblikkelijk op weerstand: 'Je studeert aan de Academische Pabo. Wat kan jij meer dan ik? Laat maar zien,' kreeg zij tijdens haar stage te horen. 'Ik had geen idee wat me overkwam. Ik vond het lastig een vergelijking te maken, want ik had tot dan toe alleen maar academische studenten gekend.' Nu zij enige jaren ervaring heeft, kan ze wel vergelijken. Wat hebben academici meer dan hbo-opgeleide leraren? 'Wat wij toevoegen, is ons vermogen tot onderzoek. Ook kijken academici op een analyserende manier naar situaties en hebben ze de vaardigheden wetenschappelijke literatuur te zoeken, te lezen en daarop te reflecteren.'

UITDAGING

Desondanks vinden academische leerkrachten het vaak nog moeilijk aansluiting te vinden bij de schoolteams. Bijlsma: 'Ik miste cognitieve uitdaging. Sparren met collega's over onderwijsthema's is er niet of nauwelijks bij.' Concreet: 'Ik merk dat ik veel meer vragen stel en meer in discussie ga met leerkrachten en schoolleiders. Als bijvoor-

beeld het woordenschatonderwijs op school een probleem is, en er wordt voor een oplossing gekozen, vraag ik mij af waarom we voor die specifieke aanpak kiezen. Of als er iemand van buitenaf wordt aangetrokken, wil ik weten waarom zo'n dure expert nodig is. Ik richt me meer op de analyse van het probleem.' Maar haar vragen en analyses worden niet altijd op waarde geschat. In de praktijk wordt er nog weinig mee gedaan.

BEROEPSVERENIGING

Bijlsma merkt dat andere academici tegen precies dezelfde problemen aanlopen. Ze missen uitdaging en bovendien een stukje erkenning. Daarom heeft zij in 2016 de beroepsvereniging opgericht. Er hebben zich inmiddels vierhonderd leerkrachten uit het hele land bij aangesloten. De vereniging is groeiende. 'Wij willen dat academische leerkrachten in hun kracht worden gezet. Dat hun kennis wordt benut.'

Ze kan haar expertise intussen kwijt in het promotieonderzoek naar leerlingenfeedback dat zij twee dagen per week verricht voor de Universiteit Twente. Daarnaast staat ze ook nog twee dagen voor de klas. Volgend jaar wil ze op het onderwerp promoveren. 'Het komt wel meer voor dat academici hun deskundigheid kunnen inzetten. Die beweging is op gang. Leerkrachten zetten hun vaardigheid in voor het beleid op school of doen onderzoek op school. Maar ik hoor nog te vaak: "Ik doe dit nog vijf jaar, maar daarna ga ik het onderwijs uit."

FUNCTIEMIX

Daarom spant de beroepsvereniging zich in voor een betere functiemix met ruimte voor academische leerkrachten. Zij zouden ook anders moeten worden ingezet. Naast het lesgeven kunnen zij bijvoorbeeld een coachingsfunctie bekleden, stelt Bijlsma. 'Maar als scholen hun kennis en vaardigheden benutten, zullen ze hen ook moeten belonen voor het hooghouden van de onderwijskwaliteit. Dat is in het voortgezet onderwijs heel gewoon. Daar wordt financieel onderscheid gemaakt tussen eerste- en tweede-graads bevoegden. Dat lijkt misschien ongelijk, maar ik weet zeker dat het ertoe bijdraagt om het lesgeven op een basisschool aantrekkelijker te maken.' ■